

ζητήματα με τη μεταρρύθμιση, για να φέρουν δηλαδή να φέρουν σε φιλότιμες μέλισσες το μέλι της πείρας των.

Λοιπόν, είμαστε καλά, ή όχι;

Ο κλάδος δεν προκόβει αν οι μεγάλοι στο Υπουργείο βαφτίστηκαν σε Αρεοπαγίτες. Χρειάζεται όλη η ιεραρχία να βρίσκεται στο ύψος της.

Όστε η μεταρρύθμιση νεκρώθηκε στο Υπουργείο και την ανάλαβε ο «Νουμάς», και την κρατούν οι Επιθεωρητές και οι δασκάλοι. Μήπως έχω άδικο, ή μήπως έμεις έδω στις άκρες δεν τα βλέπουμε καλά τα πράγματα; Εύχομαι να βρίσκομαι σε πλάνη, όπως εύχομαι να μη ξεφτίσους εκπαιδευτικώς σε πέντε χρόνια, οπότε τα περισσότερα σχολεία θα είναι ξερημα από δασκάλους. Και πώς θάντιμετωπίσουμε την κατάσταση αυτή; με το διορισμό των τελειόφοιτων του σχολαρχείου; Και ποιός τότε θα φέρει την ευθύνη για την κατάσταση αυτή;

Ψύλλος στάχαρα, θα πείτε!

Χωρίς να το θέλω, σ'ς έδιξα μερικά ζητήματα που πιστεύω πως δε θα έχουν διαφύγει την προσοχή του αγαπητού «Νουμά».

Είναι ακόμα πολλά, μα πολλά ζητήματα που θέλουν συζήτηση. Άλλα με τον καιρό ελπίζω πως ο «Νουμάς» θα τα συζητήσει και θα λάβει ενεργότερο μέρος στα εκπαιδευτικά μας ζητήματα, και με την αυθεντία που έχει, θα δώσει την αληθινή κατεύθυνση σε πολλά ζητήματα.

Και μεις από σ'ς θα λαβαίνουμε φωτιά κ' ενθάρρυνση για τον άγκαθερό αγώνα που αναλάβαμε.

Πιστέψετε, από το Υπουργείο σχεδόν απογοητευθήκαμε.

Μόνο με έργα, και έργα σοβαρά και ειλικρινή, θα μπορέσει το Υπουργείο να χτίσει, τι χάλασε στην καρδιά του κλάδου και των Επιθεωρητών.

ΕΝΑ Σ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

...1 του Σεπτεμβρη 1920

ΓΥΡΩ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ

3-

— Για το «Φθινόπωρο» είχα σημειώσει στο περιθώριο μιάς γωνιάς του βιβλίου: «Ποίηση και ζωή. Και η φύση γύρω σε χορικό. Και το μυθιστόρημα έλο σαν τραγούδι. Φθινόπωρο στον τίτλο διαβάσεις, χωρίς υπότιτλο χαρακτηριστικό του είδους του. Σωστά. Άμα κανείς φτάση σε μιαν ώριμήν αντίληψη της τέχνης, άσπετα καταντούν τα είδη». Και όμως η ποίηση του έργου αυτού, δηλονότι κάτι που δείχνει ιδανικοποιημένα τ' αντικείμενα και μέσζ σε θαμπόφεγγ' όνειρου, δε γίνεται εις βάρος της ουσίας του έργου, καθώς άλλου συχνά συμβαίνει σε άλλα έργα, και δυνατών ακόμα, που μύθος δεν υπάρχει κ' αν υπάρχει, φουτοζωεί; σε δεν γίνεται στα γαλανά νερά ή στα μαυρονέρια του λυρισμού. Το «Φθινόπωρο» εξακολουθεί να είναι ιστορία με την πλεγμένη της ύπθεση με την αρχή, νομίζω, και με το τέλος της. Είναι αλήθεια, πως πολλά από τους αναγνώστες του δείχνονται πολύ επιφυλαχτικοί. Ή, καλύτερα, είναι από τα βιβλία που η πολή θ' άρεση, ή δε θ' άρεση. Από τους επιφυλαχτικούς, εξακολουθώ νακούω στερεότυπα: — Είναι επηρεασμένος από το βιβλίο του μιζρού αδερφού το σκανδιναβικό διήγημα, το μεταφρασμένο στη γλώσσα μας από τον ποιητή. Κάθε φορά που το άκούω, βρίσκομαι στενοχωρημένος. Γιατί πρέπει με ντροπή μου να το εξομολογηθώ; και μ' έλη την επιθυμία μου, ακόμα δεν κατώρθωσα να το διαβάσω το πολυφημισμένο αυτό, καθώς αναγνωρίζεται, άριστουργηματάκι. Όμως κάποτε, ξέροντας τον τρόπο του επηρεασμού του ποιητή μου από τα ξένα, θα μπορούσα να στοχαστώ πως την παρατήρησιν αυτή που φέρουνε στο πνεύμα κάποιες, υποθέ-

τω, αναλογίες του ελληνικού με το σκανδιναβικό, θα είναι περισσότερο δηλωτικές κάποιας δύναμης και προκοπής του Έλληνα ποιητή, παρά μιμητικής αδυναμίας δείγματα. Έμε η εντύπωσή μου τη μιά και μόνη φορά που διάβασα το «Φθινόπωρο», από το ύφος του κ' από τη ρυθμική του, είχε κατασταλάξει σε μιá λέξη: Έξαισιο. Δεν ξέρω πως θα μου φανή αν το ξαναεύρω.

Κ' έπρεπε να μ'ς κόρη να την περιμένουμε την τέχνη που ξετυλίγεται στο «Φθινόπωρο» το τέλος του τόμου που έχει την «Τάσσω, Στο σκοτάδι, και άλλα διηγήματα». Κυρίως με την «Αδερφή» και με «Τό νειρο της Κλάρας» γυρίζουμε από το περπάτημα μέσα στα πράγματα στο τρίκλιμα μέσα στα όνειροφαντάσματα. Και τα δύο τους μ'ς παρουσιάζονται σαν πρελούντια του «Φθινόπωρου». Το «Φθινόπωρο», καθώς τον άκουσα να λέη, σκόπευε να το συνεχίση σε άλλο έργο του είδους του. Όμως, αντί να γράψη νέα ιστορία, έβαλε το περιεχόμενό της μετουσιωμένο στους «Βραδινούς θρύλους». Και όμως στον τόμο με τα διηγήματα χαίρομαστε την «Τάσσω» και θαυμάζουμε το «Σκοτάδι», για τη συγκρατητήν όρη της διήγησης μέσα στην πλαστική συνοχή του ύφους. Και με όλη τους τη συντομία μου θυμίζουν τα μαθήματα που έπαιρναν ο ποιητής άδιάκοπα από μεγάλους διδασκάλους, πάντα βρισκόμενος σε μιá κίνηση περιέργειας και κοινωνίας προς εκείνους, προς όσους τουλάχιστο περνούσαν μπροστά από το κοίταμά του. Ο Φλωμπέρ

σά να τὸν εἶχε σαγηνέψει μὲ τὴ θεωρία τῆς ἀντικειμενικῆς τέχνης, τοῦ μὲ μιά σὺν ἀπόλυτη τελειότητα ἀρχιτεκτονικὰ βαλμένου ὄφους, ξαφνικὰ συχνὰ τώρα τελευταία τὸ ἀναφέρνε τὸνομά του εὐλαβητικώτατα. Σὲ παλαιότερους καιροὺς ὁ Σουηδὸς Στρίμπεργ, μὲ τοὺς ἰδεολογικοὺς του περιοδικούς πυρετούς, πού τονε φέρναν ὅλο νὰ σαλεύη, ἀλλάζοντας τρωτερὰ τὴ στάση του, τὸν ἐνθουσίαζε. Καὶ τὸ συνταίριασμα, σὺν ξαναγεννημὸς, λογῆς πρεσβύτερων καὶ ἁμοιαστων καὶ ἀταίριστων μέσα στίς φαντασίες τῶν νεότερων, αὐτὸ, κάνει συχνότατα τὴ σημασία καὶ τὴν ἀξία κοφίδι, ἐπὶ τέλους δὲ μπόροῦμε παρὰ νὰ ὀνομάσουμε π ρ ω τ ο τ υ π ί α. Γνωριμιά μὲ τὸ Γκαίτε. Καταστάλαξε στὴ μετάφραση τοῦ «Φάουστ» καὶ τῆς «Ίφιγένειας». «Ὅσοι τὶς διάβασαν πού εἶναι σὲ θέση κάπως νὰ κρίνουν, βλέπουν τὴ διαφορὰ μεταξὺ ἀριστουργημάτων ποιητῶν πού τὰ μεταφράζουν ὅποιοι γορζιμάτων ἀνθρώποι, καὶ τῶν ἰδίων μεταφερομένων ἀπὸ ποιητῆς, πού σημαίνουν καὶ πού ἀξίζουν, στὴ γλῶσσα τους. Τὰ διαβάζουμε σὺν πρωτότυπα ποιήματα, ξεφυτρωμένα στὴ γῆ μας. Ὅλα τᾶλλα παρατηρήματα καὶ ξεψαχνίματα γιὰ τὴν ἀκριβὴς ἢ γιὰ τὴν πῶς ἐλεύθερη ἀπόδοση, γιὰ τὸ πὼς πρέπει νὰ γίνεται ἡ μετάφραση, πιστὰ ἢ ἀπιστὰ, καὶ πότε ὁ μεταφραστὴς πιστὰ μεταδίδει καὶ πότε ἀπιστὰ, καὶ ἂν ἡ λέξη μὲ λέξη μεταφορὰ εἶναι προτιμώτερη, καὶ ἂν ἡ παράφραση μᾶς πᾶει σιμώτερα στὸ συγγραφέα, — λεπτομέρειες, ἐρχονται κατοπινὰ — ἢ ἀρχὴ μένει, καθὼς τὴ σημειώσα. Ἡ μετάφραση πού ἀξίζει, εἶναι εἶδος δουλειᾶς πρωτότυπης καὶ γιὰ νὰξίση, πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ μεταφραστὴ πού καὶ ἀνίσως τὸ βάρος του δὲν εἶναι ἀνάλογο πρὸς τὸ βάρος τοῦ συγγραφέα πού μεταφράζει, ὅμως πάντα βαθαίνει: καὶ ξέρει νὰ γράφῃ, ἀνάλογα, γερά. Ἐπειτα: καὶ οἱ πῶς πρωτότυποι λογοτέχνες δὲν εἶναι τάχα μεταφραστῆς τοῦ ἴδιου τους ἐαυτοῦ;

Στὴν περίοδο τοῦ γκαϊτικῆς ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ποιητῆ, πού γίνεται ἀφορμὴ στὰ πρόχειρα καὶ ἄταχτ' αὐτὰ σημειώματα, θυμοῦμαι καὶ τοῦτο: Στὸ «Νουμῶ», ἀνάμεσα σὲ ἄλλα, εἶχανε φανεῖ, μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν ἴδιο, δυὸ τρία ἀπὸ τὰ πῶς φημισμένα σύντομα τραγοῦδια τοῦ Γκαίτε, πού θὰ μπορούσαμε, σωστά, νὰ τὰ πούμε, φιλοσοφικά. Φανήκανε, νομίζω, ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἀκόμ' ἀναφερόμενη ξεχωριστὰ, καθὼς βλέπω, κριτικῆ, πού εἶχε βαλθεῖ, σὲ στιγμὴ κάπως ἀντιπαραμικροῦ πυρετοῦ, νὰ σκαρῶση. Καὶ τὰ ποιήματα ἐκεῖνα μοῦ προσφέρανε ἀκριβῶς βοήθεια ἀπὸ τίς δυνατώτερες γιὰ νὰ ἀποκριθῶ σὲ κάποιους του ἰσχυρισμοὺς ὡς πρὸς τὴν ποίηση καὶ, ἰδιαιτέρα, τὴ λεγόμενη φιλοσοφικῆ. Τὸ θέμα αὐτὸ ἐξετάζεται στὰ κεφάλαια τῆς ἀπόκρισης πού σχεδιασθήκανε, μὰ δὲ γραφτήκαν. Ὅσο γιὰ τὸ ζήτημα τῆς κριτικῆς αὐτῆς, θὰ εἶπὸ παρακάτου. Ὁ Γκαίτε μοῦ θυμίζει καὶ κάτι ἄλλο πού μὲ παραξένεψε. Μιλώντας τελευταία μὲ τὸν ποιητῆ, τὸν ἴκουσα νὰ ἀναφέρῃ μὲ συμπάθεια πολὺ τὸ «Βέρτερο», καὶ μάλιστα νὰ λέῃ πὼς εἶχε σκοπὸ νὰ καταγίνη μεταφράζοντάς τον. Τόνε ρώτησα τότε γιὰ τίς «Ἐκλεχτικῆς τοῦ συγγένειας», τὸ ἀριστούργημα πού κάθε φορὰ πού τὸ συλλογιστώ, σά νὰ σκῆθω κάτω ἀπὸ τὸ κράτημα μῆς συλλογιστικῆς γοητείας. Μοῦ ἀπάντησε ψυχρὰ, πάντα μὲ τὴν ἐπιφύλαξη τῶν ἀνθρώπων

πού μελετοῦνε, μὰ σά νὰ ἴθιλε νὰ μοῦ πῆ πὼς δὲν τοῦ ἄρσεε τὸ βιβλίον. Κάπως ταράχηκα. Τοῦ ἀνέφερα ἓνα ἢ δυὸ μέρη του πού, θέλοντας καὶ μὴ, τὸν προσκαλοῦνε τὸ θαυμασμό. Ἀναγκάστηκε νὰ ὀμολογήσῃ πὼς εἶχα δίκιο ἐκεῖ ἄδιάφορο. «Οἱ ἐκλεχτικῆς συγγένειας» μπροστὰ στὸ «Βέρτερο» μοῦ φαίνοντ' ἓνα σὶ κοδόμημα σοφίας μπροστὰ σ' ἓνα νεανικὸ μεθῆσι.

Σὲ μιά λογοδοσίᾳ μου γιὰ τὴ φιλολογικῆ μας κίνησιν πού τὴν ἐπιγράφο «Τέχνη καὶ γλῶσσα» καὶ πού φάνηκε στὰ 1908, σὲ μίαν Ἑλληνικὴν Ἐπετηρίδα, σημειῶνω, ἀνάμεσα στᾶλλα: «Νὰ τρεῖς ποιητῆς μῆς πρωτοφάντασης χάρις: ἀπὸ δὴ ὁ πλῆστικὸς καὶ σοφὸς νεοαλεξανδρινὸς Γρυπάρης, ἀπὸ κεῖ ὁ μουσικὸς καὶ σὺν ἄλλο δροσοστάλαχο στοιχῶν, Πέτρος Βασιλικὸς, καὶ στὴ μέση ὁ Λάμπρος Πορφύρας: πῶς ἀπλὸς, καὶ στὴ μορφή του πῶς μετρημένος ἀπὸ τὸν πρῶτο, πῶς συγκρατημένος ἀπὸ τὸ δεύτερο στὸ λυρικὸ μεθῆσι του, ὅμως κάτι πρῶθενικὸ καὶ σὺν εὐγενικώτερο... Ἡ ἀύλια ὅμως αὐτῆ δὲν πρέπει νὰ νοηθῆ σὺν κάτι ἀπόλυτο καὶ ἄμορφο, μὲ κίνδυνο νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν ποιητῆν ἀσύλληπτο. Ἐἶναι κάτι σχετικὸ καὶ πάντα ὑπάκουο στὸ φυσικὸ τῆς τέχνης, πού δὲν μπορεῖ νὰ δεῖξῃ τὸ ρυθμὸ παρὰ μὲ κάτι σὺν κορμῆ. Δὲν εἶδατε τὸν ἄγγελον; Καὶ μ' ὅλα τὰ φτεροῦ του, ζωγραφιστὰ καὶ αὐτὰ, εἶναι ἡ παρθένος ἢ ὁ ἔφηβος. Ἐἶταν ἡ αὐλὴ ἢ ρυθμισμένη τῶν «Ἐλεγείων καὶ Εἰδυλλίων», συγκριτικὰ μὲ τὴ δροσερῆν, ἀγνήν ὀλιότητα τῶν «Τραγοῦδιων τῆς Ἑρμιᾶς». Ὑστερ' ἀπὸ εἶκος: χρόνων ἀπόστασις σχεδόν, «Οἱ ἀπλοὶ τρόποι» μᾶς φέρουνε κάπως πῶς κοντὰ μὲ τὰ «Τραγοῦδια τῆς Ἑρμιᾶς». Μὰ τοὺς ξεχωρίζε μιά διαφορὰ χτυπητῆ πηγάζει τὸ νέο τραγοῦδι ἀπὸ καρδιὰν ὀριμώτερη, καὶ ἡ τέχνη ἀσφαλέστερη, μὲ πλατύτερον βῆματα προβαίνει. Τὸ πρῶτο τραγοῦδι «Ἄσ' τὴ θάρκα στὸ κύμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχῃ», εἶναι ἡ μουσικῆ εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου δλάκερον ὅποιος, ἀγαπώντας καὶ προσέχοντας τὴν ποίηση, ἔχει πάρεσι καὶ συγκρατήσῃ στὴ φαντασίᾳ του κάτι ἀπὸ τὴ γνωριμιά, κοντινότερη ἢ μακρυνότερη, ἄμεση ἢ μὲ πλάγια μέση. τοῦ λυρισμοῦ τοῦ Γκαίτε. μάλιστα σὲ ὀρισμένον του μικρὰ καλλιτεχνήματα, δὲν εἶναι διόλου ἀπίθανο, ξεφυλλίζοντας τίς σελίδες τῶν «Ἀπλῶν τρόπων» νὰ εἰσταν. Ὅτ' ἔμμεσα του κάποιους ἤχους, ἐδῶ κ' ἐκεῖ, σὺν πλατῆιγμα φτερῶν γκαϊτικῶν. Ὁ ποιητῆς, δυναμικός * καὶ ἄλλοῦ τόνε βάφτισα, χρησιμοποιεῖ τὸ στοιχεῖο του κάτω ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸ τοῦ Γκαίτε. Καὶ ἡ ἐντύπωσις αὐτῆ κρίνει τὸν ποιητῆ θετικώτερον κ' ἀπὸ κάθε ἀνάλυση πού παρατείνεται. Καὶ τὸν τιμᾶ καὶ

(* *δυναμικός* καὶ *στατικός* ὄροι πού τοὺς πήραμε ἀπὸ λουθῶντας ὀρισμένους γάλλους τεχνικῆς ἄλλοτε καὶ θέλουνε νὰ σημάνουν, ἄλλοτε καὶ αὐτοὶ πού τοὺς μεταχειρίζονται σέρονται περισσότερο ἀπὸ τὴ μόδα, παρὰ ἀπὸ τὴ γνώση. Ἄλλοτε τοὺς γίνεται χρῆσις, καλὴ ἢ κακὴ. Ἄλλοτε κατάχρησις. Τοὺς χρησιμοποιῶ ἐγὼ γιὰ μ' ἀρέσει ὁ ὄρος, παρμένον ἀπὸ τίς φυσικῆς ἐπιστήμης, πού θάξισε μ' αὐτῆς: πρῶτα πρῶτα νὰ γυμνάζονται οἱ κριτικῶν νεοί μας. ἀντὶ νὰ τρέφονται ἀποκλειστικὰ μὲ οὐσίαι πολὺ ἀμφίβολης δυνάμεις θεοφικῆς. Λέγοντας ὅμως *δυναμικός*, ποτὲ δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ καταδικάσω, νὰ ἀρνηθῶ ἢ νὰ τοκοπῆσω παρακάτω ποιητῆς, γιὰ τὴν εὐρισκα *στατικός*. Αὐτὸ θὰ εἶτανε γιὰ γέλια. Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε πὼς οἱ νεότεροι ὄροι συχνὰ πικρὰ δὲν εἶναι παρὰ μὲ ἀλλασμένα τὰ ρῶμα τοὺς παλαιοὶ γινόμενοι.

τὸν ξεχωρίζει. Θὰ ἔλεγα καὶ κάτι ἄλλο, τώρα ποὺ τόσο τραγικά τοῦ ἔκλεισε γιὰ πάντα ὁ θάνατος τὰ στοχαστικά μᾶτια, σὰ νὰ μὴ φοβοῦμαι πὼς θὰ λυπηθῆ ἀπὸ τὴν κραυγή μου σκέψη, καθὼς, πιθανότατα, θὰ γίνονταν ἂν ἔξοῦσε ὠρισμένα κομμάτια ἀπὸ τοὺς «Ἀπλοῦς τρόπους» μοῦ θιμίζουν ὠρισμένα κομμάτια τῆς «Ἀσάλευτης Ζωῆς». Ἔιταν ἡ ψυχὴ του τόσο εὐκολοτάραχη, ποὺ δὲν μπορῶ καὶ νὰ μὴν ὑποθέσω, ἀνάμεσα σὲ ἄλλα, πὼς ἡ συγγένεια μὲ κάτι ἀπὸ τὸν Γκοῦτε, ποὺ θὰ τὸν χαρακτηροῦσε, δὲ θὰ μπορούσε ὄχι εὐχάριστα νὰ τὸν ξαφνίσῃ, σχετισμένη μ' ἓνα ταπεινὸν ἀκατάραχτον ἀκῆα ἀπὸ πολλοὺς συγχρόνους του τραγουδιστῆ, ποὺ πολὺ τότε συμπαθοῦσε, ποὺ τότε θάιμαζε, μὰ ποὺ καὶ κάποτε, χωρὶς λόγο, ἢ, λογικότητα, τὸν ἐνοχλοῦσε.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΝΤΡΩΠΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Τοῦ χωρισμοῦ στιγμὲς στερνές...
Τὰ μάτια μου ἄθελα βουρκώνουν,
Τοῦ βαποριοῦ οἱ στριγγές φωνές
Μοῦ λέν πὼς ὅλα πὰ τελειώνουν!

Ἄχ, νὰ μποροῦσα ἓνα φιλί!...
Μὰ δίνω ἀμίλητος τὸ χέρι,
Καὶ μοῦ τὸ σφίγγει ντροπαλῆ
Καὶ κίτρινη σὰν ἀγιοκέρι.

Ἄκόμα μιὰ στριγγὴ σφυριά,
Τῆ σκάλα τώρα κατεβαίνει...
Στὰ φυλλοκάρδια μου βαρεῖα
Καμπάνα νεκρικὰ σημαίνει.

Τὸ μαντηλάκι τῆς γλυκᾶ
Κουνᾶ ἀπ' τὴν πρίμνη κ' ἔξω σκύβει,
Μὰ φεύγει ἡ βάρκα βιαστικά
Καὶ πίσω ἀπὸ τὸ μῶλο στρέβει.

»Λοιπὸν ἐτέλειωσε;« — Θαρρῶ,
Πὼς σ' ἐνὸς τάφου πέφτω βάθος,
Καὶ σ' ἓνα κλάμα φλογερὸ
Ξεσπᾶ τ' ἀνείπωτό μου πάθος.

Κόρη σὴν Ἄντρο Ἀύγουστ. 1920

ΖΕΦΥΡΟΣ Β. ΑΔΥΝΟΣ

ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

Τὴν ὄρα ποὺ ἀντιεγγίξες στὸ Βόσπορο ἢ δύση,
Ἐλληνοσύλα πρόβαλλες μὲς σὲ Τουρκάλας ντύση,
Χανούμισσα, ἀπὸ τὸ Τουράν δὲν εἶσαι, οὔτε ἀπ' τῆ
(Μέκκα,

Εἶσαι ἡ πάλια Βυζαντινὴ μὲς στὴ Στζαμποὺλ γυναικᾶ...
Βλέποντας ἔτσι εὐλαβικά, σιγὰ σιγὰ ἀπ' ἔμπρός μου
οἱ ἄνθρωποι σθηστήκανε· κι ἀπ' τῆ βοῆ τοῦ κόσμου,
ὃ Παναγιὰ Βυζαντινὴ καὶ χαμηλοβλεποῦσα,
ἔμεινες Σὺ, ἢ Ἄγια Σοφία, κ' ἐγὼ ποὺ σὲ κοιτοῦσα.
Πόλη

ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΚΕΛΑ(*)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Σήμερα τὸ πρωὶ μοῦ συστήσανε κάποιον, κά-
τω στοὺς βαρύτοιπους, στοὺς «Κύκλους».

— Ἀπὸ δὴ εἶναι ὁ Τάσος...
— Χαίρω πολὺ. Τὸ ἐπάγγελμά σου;
— Διαρρήκτης, ξαίρεις...
— Μπράβο! Πὼς πάνε οἱ δουλιές;
— Δόξα στὸ Θεό, πηγαίνανε περίφημα ὄξω,
μὰ μ' ἔπιασε ἡ τοιμπίδα, βλέπεις, καὶ φασκέ-
λωσ' τα!...

Κάθισα κάμποση ὄρα μὲ τὸν Τάσο καὶ κου-
βεντιάσαμε φιλικότατα. Καὶ κάθισα μ' ἀπόλυ-
τὴ ἐμπιστοσύνη μαζί του.

Αὐτὸ τὸ παράξενο παθαίνω ἐδῶ μέσα. Μοῦ
συσταίνουνε διαρρήκτη καὶ τὸν παίρνω γιὰ
τοκογλύφο καὶ ὑποκλίνομαι προστὰ του βαθύ-
τατα. Μοῦ συσταίνουνε φονιά καὶ τὸν παίρνω
γιὰ ὑποστράτηγο, τὸ λιγότερο, μὲ παρουσιάζου-
ντε σὲ ἱεροσόλυο καὶ σκύβω νὰν τοῦ φιλήσω τὸ
χέρι μὲ σέβας, θαρρώντας πὼς ἔχω προστὰ
μου καμιά κορυφὴ τῆς ἱεροσύνης.

Τὰ ἐπαγγέλματα, βλέπεις, ἐδῶ πέρα εἶναι
μαντρωμένα, καλομανταλωμένα. Τὰ φυλάνε ἄ-
γριπνοι φρουροὶ μὲ ξιφολόγους ἀστραφτερὲς
καὶ καλοακονισμένες, μὲ φυσιογιοθῆκες γεμά-
τες—κ' ἔτσι δὲν τὰ φοβᾶσαι, δὲν μπορούνε νὰ σὲ
βλάψουνε τὰ ἐπαγγέλματα. Ἐνῶ στὴν κοινω-
νία ἔξω;

Ἄ, στὴν κοινωνία ἔξω!... Σὰ μοῦ συστή-
σουν λ. χ. τοκογλύφο, καλοκουμπόνομαι ἀμέ-
σως καὶ σφίγγω μὲ τρομάρα τὸ πορτοφόλι μου.

Φυλαγὲς Συγγροῦ, Μάρτης τοῦ 1919

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Ἀπὸ τῆ Β' ἐκδοσὴ ποὺ θὰ βγεῖ σὲ λίγο.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

MERCURE DE FRANCE. (15 Ἀύγ.) *Λεγκράν-Σαμ-
πριέ*: Ὁ εἰρωνικὸς ἀτομισμὸς τοῦ Μαρις Μπαμπουρ.—
Ζὺλ ντε Γνωλιέ: Ἡ Λογικὴ τοῦ Ἡρωϊσμοῦ.—*Ζ. Ζολι-
νό*: Ἡ ἀνταρσία τοῦ Κέβρ. διήγημα πολεμικόν.—*Ἐδμὸν
του Γκοξόν*: Ποιήματα.—*Δονι Ναριέ*: Ὁ Συνδικαλισμὸς
καὶ οἱ Ὑπάλληλοι.—*Φ. Μπροντέλ*: Τὸ Ἐλεγίον κι' ὁ Ἐ-
ρεντιά.—κτλ.

REVUE CRITIQUE (10 Ἀύγ.) Τεῦχος ἀφιερωμένον στὸν
Ἰούλιο Δεμαίτρε, μὲ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Ἄνρι Μπροντού:
ὁ δραματικὸς κριτικὸς.—*Σαβιέ ντε Κουρβίλ*: Οἱ παρωδιές
—*Ἐδμὸν Μαρσάν*: Ἡ κρίση τοῦ γούστου.—*Ἀκόμα*.—
Σαίλ Ἀνριό: Ὁ ἀθῶος καιρὸς.—*Φαγνὸς*: Τὸ ληπτηρὸν
τραγοῦδι τοῦ Ἀμλέτου τῆς Γασκονίας.—κτλ.